

Toekomstbestendig!?

In wat voor gemeente willen jullie je kind laten opgroeien?

De geboorte van een zoon of dochter is een bijzondere en impactvolle gebeurtenis. Een gebeurtenis die aanleiding kan vormen voor ouders om na te denken over de maatschappij waarin hun kind gaat opgroeien. Dat geeft een aanknopingspunt om ouders te betrekken bij de lokale politiek, deze neemt immers beslissingen die direct invloed hebben op de leefomgeving van het jonge gezin.

Actief worden in de lokale politiek is misschien niet het eerste waar een kersverse ouder aan denkt. Er zijn in het eerste jaar andere drastische veranderingen die aandacht vragen zoals een nieuwe balans tussen werk en privé, verhouding tot de kersverse grootouders en andere wensen aan (fysieke) leefomgeving. Tegelijkertijd wil elke ouder het beste voor zijn of haar kind en daardoor wordt de vraag relevant en actueel hoe het gesteld is met de maatschappij en omgeving waarin de zoon of dochter opgroeit. De gemeente waarin het kindje opgroeit vormt de directe leefomgeving en vervult een belangrijke rol in het welzijn van het kind. Dat kan vragen voor ouders oproepen, zoals:

- Groeit ons kindje op in een gezonde en schone wijk?
- Is het veilig op straat en in de directe omgeving?
- Is er voldoende ruimte om buiten te spelen?
- Zijn de sociale voorzieningen in de eigen straat, wijk en in de gemeente op orde?
- Zijn er voldoende mogelijkheden op cultureel en sportief gebied?
- Is er kwalitatief goede kinderopvang beschikbaar in de directe omgeving?
- Hoe is de kwaliteit van onderwijs op de basisschool en is er een middelbare school in de regio?

Als ouder is het soms ook balanceren in de zorg voor enerzijds kinderen en anderzijds (eigen) ouders. Dus ook de kwaliteit van ouderenzorg-voorzieningen kan van invloed zijn op de thuissituatie en het gezinsgeluk. Genoeg onderwerpen die aanleiding vormen om mee te willen praten en mee te willen denken over lokale politieke vraagstukken.

De geboorte van een kind als persoonlijke incentive om politiek actief te worden

Het voorgaande laat zien dat de nabije omgeving van groot belang is voor een (jong) gezin. Dat maakt de politiek-bestuurlijke keuzes die gemaakt worden ten aanzien van deze (nabije) omgeving relevant voor dat gezin! Hoewel een politiek lidmaatschap of een bijdrage als gemeenteraadslid niet het eerste is waar een kersverse ouder aan denkt, biedt het moment van beginnend ouderschap wel een aangrijpingspunt voor (maatschappelijke en eventueel politieke) betrokkenheid. Om die reden stellen wij voor het concept:

“Toekomstbestendig!?”

Kern van ons voorstel is dat:

1. De gemeente de ouders feliciteert bij de geboorteaangifte en daarmee “**de nieuwe inwoner van de gemeente van harte welkom**” heet en aangeeft de mening van het gezin over onderwerpen in de gemeente belangrijk te vinden.
2. Zes maanden na de geboorte verstuurt de gemeente een persoonlijk bericht aan de ouder(s) waarin:
 - Geïnformeerd of alles goed gaat met de jonge telg van de familie.
 - De ouders uitgenodigd worden om een bijeenkomst bij te wonen waarin de vraag centraal staat: **“in wat voor gemeente willen jullie dat jullie kind(je) opgroeit?”**

Tijdens deze middag of avond die twee tot vier keer per jaar wordt georganiseerd voor jonge ouders (waarin wordt voorzien in kinderopvang), staan twee aspecten centraal:

1. Welke aandachtspunten hebben jonge ouders voor de gemeente om de omgeving waarin de pasgeborene opgroeit beter aan te laten sluiten bij de behoeften van het gezin? Dit kan betrekking hebben op alle inhoudelijke thema's waarover de gemeente gaat. Van de kwaliteit van de fysieke leefomgeving, tot beschikbaarheid en kwaliteit van kinderopvang. En van de parkeerregeling voor de kraamzorg tot de kwaliteit van het basisonderwijs in de gemeente.
2. De mogelijkheden die er zijn voor ouders om zelf een bijdrage te leveren aan de gemeente en de voorzieningen in de gemeente. Politieke betrokkenheid is daarbij een belangrijk optie, maar ook bijvoorbeeld vrijwilligerswerk kan worden benoemd.

Tijdens de bijeenkomst zijn vertegenwoordigers van de gemeentelijke organisatie aanwezig. Ook worden alle politieke partijen in de gemeente uitgenodigd om met één vertegenwoordiger aanwezig te zijn. Zij kunnen ook in gesprek met de jonge ouders. Tijdens de bijeenkomst wordt een directe verbinding gelegd tussen jonge ouders en volksvertegenwoordigers en worden inhoudelijke zorgpunten van ouders gedeeld met de politiek. Tevens informeert de gemeente haar burgers persoonlijk over de mogelijkheden voor maatschappelijke en/of politieke participatie op een moment waarop dat voor de burger extra relevant is.

“Toekomstbestendig?!” vormt een passend antwoord op behoefte aan politieke betrokkenheid...

- ✓ De doelgroep die het ministerie van BZK, gemeenten en politieke partijen extra willen betrekken bij de politiek zijn de “twintigers en dertigers”. **Jonge ouders vallen qua leeftijd exact in die doelgroep:** De gemiddelde leeftijd waarop een moeder haar eerste kind krijgt is 29,7 jaar, een vader is gemiddeld 32,6 jaar.
- ✓ De “doelgroep jonge ouders” is **opleidingsniveau- en achtergrond-onafhankelijk**. Politieke participatie wordt nog vaak gezien als iets voor hoger opgeleiden en voor mensen vanuit een bepaalde achtergrond. In dit concept wordt een brede en representatieve doelgroep betrokken.
- ✓ Door de doelgroep te benaderen als jonge ouders, worden zij nadrukkelijk **aangesproken in een rol die appelleert aan hun nieuwe verantwoordelijkheid voor het gezin**. Die verantwoordelijkheid is een concrete aanleiding om opnieuw na te denken over maatschappelijke onderwerpen die op dat moment relevant en actueel zijn geworden. Hoewel de komst van een kindje zorgt voor extra drukte thuis, vormt het vaak ook een moment waarop ouders nadenken over hun tijdsindeling en hoe zij in het leven staan. Dat hangt samen met de nieuwe verdeling in de balans tussen werk en privé, maar ook met een bredere vraag: Waaraan besteed je tijd en waar wil je als persoon en ouder aan bijdragen? Door het concept “Toekomstbestendig?!” wordt de dialoog gefaciliteerd op het moment waarop dit voor de burger actueel is.
- ✓ Door het meedenken over lokale politieke onderwerpen dichtbij, persoonlijk en gemakkelijk te maken (bijvoorbeeld door de oppas te faciliteren) **laat de gemeente zien te willen luisteren naar de burger** (o.a. in de rol van ouder). De gemeente en politieke partijen betrekken met de realisatie van het voorstel een belangrijke groep inwoners en burgers. Het jonge gezin heeft één, twee (of meer) ouders en is het een belangrijke doelgroep voor de (lokale) woningmarkt, voor de lokale onderwijsmarkt en als (lokale) consument. Het behoud van jonge gezinnen is voor een gemeente en voor een regio van groot belang.
- ✓ Door het voorstel kan de gemeente de **maatschappelijke betrokkenheid van jonge ouders op diverse manieren laagdrempelig faciliteren en activeren**. De hoofdambitie van de partijen is om extra betrokkenheid bij de lokale politiek te genereren. Voor alle partijen (inclusief de jonge ouders) zijn alle vormen van extra maatschappelijke betrokkenheid winst. Zowel een extra bijdrage of lidmaatschap in de wijkraad, een politiek lidmaatschap op afstand, een actieve bijdrage in een commissie of een als toekomstig raadlidmaatschap zijn interessant. Met dit voorstel kunnen verschillende vormen van *lokale maatschappelijke betrokkenheid* worden aangewakkerd.

En tot slot:

- ✓ Het concept “Toekomstbestendig?!” is gebaseerd op de **creatieve combinatie** van het aanspreken van jonge ouders door een appel op hun maatschappelijke rol én voor hen relevante lokale politieke onderwerpen. Het ministerie van BZK is op zoek naar vernieuwende mogelijkheden om twintigers en dertigers meer bij de lokale politiek te betrekken. In de afgelopen jaren zijn veel verschillende goede (lokale) praktijken ontwikkeld om hier aandacht aan te besteden. Echter, er is nog geen benadering waarin ‘jonge ouders’ als doelgroep worden gestimuleerd en gefaciliteerd in hun politieke betrokkenheid.
- ✓ Het concept is tegen geringe kosten en op kort termijn uit te voeren, en op maat in te vullen per gemeente.

Uitbreidingmogelijkheden

Het concept “Toekomstbestendig?!” kan op verschillende manieren worden uitgebreid. Waarmee via verschillende routes extra politieke betrokkenheid van twintigers en dertigers kan worden gerealiseerd...

I. Herhaling van het concept na het eerste (of laatste) jaar basisschool van het jonge kind.

Om het effect van het concept “**Toekomstbestendig?!?**” verder te vergroten is ons advies om ééns per jaar ook een bijeenkomst te organiseren voor jonge ouders waarvan het kind/de kinderen voor het eerst naar de basisschool gaan. De jonge ouders hebben dan reeds 3 tot 4 jaar ervaring in de rol als ouder, en zijn de eigen (fysieke) leefomgeving en de gemeente mogelijk anders gaan waarderen. In de 3 tot 4 jaar hebben ouders nieuwe positieve en mogelijk ook negatieve ervaringen in de gemeente opgedaan. Met andere woorden, de centrale vraag “**in wat voor gemeente willen jullie dat jullie kindje opgroeit?**” kan mogelijk door ouders na 3-4 jaar anders beantwoord worden (dan een half jaar na de geboorte van het kind).

Een dergelijke bijeenkomst kan ook in samenspraak met de scholen worden vormgegeven.

Na 3 tot 4 jaar hebben ouders mogelijk ook een andere patroon in werk en privé gevonden, waarbinnen politieke (of anderszins maatschappelijke) participatie een extra rol zou kunnen spelen.

II. In wat voor gemeente willen jullie dat jullie ouders kunnen blijven wonen en genieten van het leven?

Dezelfde insteek om verantwoordelijkheidsgevoel op te roepen kan worden gerealiseerd, door twintigers en dertigers aan te spreken op welke omgeving zij zouden wensen voor hun ouders.

Menig twintiger of dertiger maakt zich zorgen over de kwaliteit van leven en kwaliteit van zorg voor hun ouders. Daarbij valt te denken aan thema's als:

- Hoe verminderen we agressie tegen senioren? (wonen mijn ouders nog wel in een veilige omgeving?)
- Mobiliteit en openbaar-vervoer-voorzieningen voor ouderen (kunnen mijn ouders nog wel naar die plaatsen waar ze willen komen, zeker als we wat minder mobiel worden?)
- Welke mogelijkheden zijn er voor mantelzorgers?
- Hoe is het gesteld met de kwaliteit van de zorg in verzorgingstehuizen?

Door de twintiger of dertiger aan te spreken op de rol als zoon of dochter in relatie tot de omgeving waarin zijn of haar ouder(s) leven en wonen, kan maatschappelijke of politieke participatie worden bereikt.

III. Stel dat je voor één dag wethouder zou zijn, wat zou je dan voor je straat, vereniging of wijk doen?

De algemene maatschappelijke betrokkenheid en politieke interesse onder twintigers en dertigers lijkt toe te nemen. Hoewel dit zich nog niet direct in (klassieke) politieke participatie lijkt te vertalen, volgen o.a. millennials de politieke wereld met grote belangstelling. Nieuwe vormen van betrokkenheid (digitaal, in mini-denktanks, in vlogs, etc.) nemen een vlucht. Dat maakt dat deze twintigers/dertigers wel openstaan voor de politiek.

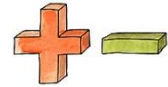
Om hen actief te laten participeren dienen zij *actief* en *persoonlijk* te worden aangeschreven. Bijvoorbeeld vanuit het perspectief van de verantwoordelijke binnen de gemeente. Stel dat je als twintiger of dertiger zelf voor één dag wethouder van jouw gemeente zou zijn: Wat zou je dan veranderen voor jouw straat? Wat zou je aanpakken voor het verenigingsleven? Wat zou je mogelijk maken voor burens, wijkbewoners, ondernemers, sportverenigingen en ouderen?

Door de twintiger of dertiger zo realistisch mogelijk in de positie van wethouder te plaatsen, wordt de kans op een realistisch antwoord van de twintiger/dertiger zo groot mogelijk. Dit kan op termijn leiden tot (actieve) politieke participatie.

Bijlage: Omgevingsverkenning

In de Challenge-opgave van het Ministerie van Binnenlandse Zaken is ook gevraagd een beknopte omgevingsverkenning uit te voeren. Dit leverde ons de volgende antwoorden op:

Wat zijn volgens jongeren en young professionals positieve en minder positieve aspecten van het raadlidmaatschap?

Positieve onderdelen en kansen van het raadlidmaatschap

Raadslid zijn biedt veel mogelijkheden om bij te dragen aan de ontwikkeling van onze gemeente! Economisch en maatschappelijk!

“De rol van volksvertegenwoordiger spreekt mij aan. Tijdens mijn studietijd nam ik ook deel in de medezeggenschap. Als raadslid kan ik die rol vervullen voor de gehele gemeenschap”

Na de verkiezingen heeft een raadslid een mandaat van soms enkele honderden of duizenden stemmen. Daarmee is hij of zij echt een 'vertegenwoordiger' van inwoners van onze gemeente. Dat schept een verantwoordelijkheid, en een enorme kans om wensen van burgers en ondernemers te vertalen naar beleid en actie!

Barrières of argumenten om niet politiek te participeren

Gemeenteraadslid worden zou ik misschien wel willen, maar het kost volgens mij ontzettend veel tijd. Dat kan ik niet goed combineren met werk, zorg voor ouders en sport”

Politiek en een carrière op werk kan ik helaas niet combineren. Zowel vanwege de tijdsdruk, als vanwege “het politiek stempel” dat je soms krijgt van andere mensen. Jammer dat dat zo is.

Ouder zijn van vier jonge kinderen schept verantwoordelijkheden en vraagt veel tijd thuis. Dat is lastig om te combineren met een actieve bijdrage in de politiek.

Hoe kan communicatie zo worden ingezet dat politiek, politieke participatie en het raadlidmaatschap aantrekkelijker wordt voor twintigers en dertigers?

- ✓ Laat vooral anderen dan politici aan het woord die de betekenis en toegevoegde waarde van het raadlidmaatschap kunnen uitleggen. Bijvoorbeeld een lokale (jeugd)voetbaltrainer, een leider van de scouting, een lokale makelaar, de huisarts, de (lokale) topatleet, of een andere lokale bekendheid.
- ✓ Laat jonge politici aan het woord via de media die tieners, twintigers en dertigers aanspreken. Bijvoorbeeld via vlogs en Instagram.
- ✓ Spreek jongeren aan op cruciale momenten in de eigen levensfase. Benut bijv. één van de volgende momenten:
 - De 18e of 21e verjaardag
 - Het ophalen van het rijbewijs
 - De aankoop van een nieuwe woning
 - Bij het behalen van het middelbare school diploma, of bij een diploma van een MBO-, HBO-, of universitaire opleiding.

Hoewel sommige gemeenten bij bovenstaande momenten al communiceren richting jongeren en young professionals, zijn er vooral nog veel gemeenten die alleen een standaardbericht versturen. Deze momenten zijn een kans om young professionals te bereiken als gemeente.

- ✓ Laat de bijzondere momenten en toegevoegde waarde van raadsleden zien. Bijvoorbeeld in de besluitvorming over special projecten binnen de gemeenten en van de besluiten met impact voor bijvoorbeeld de kwaliteit van onderwijs of zorg binnen de gemeente. Maar ook afwisseling en het plezier in het raadswerk (bijv. bijzondere bedrijfsbezoeken of deelname aan verenigingsactiviteiten) kunnen in beeld worden gebracht.
- ✓ Durf te laten zien wat er gebeurt als er geen gemeenteraad zou zijn.

